Startnotitie

Titel van het project:	Aanpak opgave maatschappelijke voorzieningen
Datum:	12 maart 2019
Versie:	2.1
Redactie:	K. Haitjema
Behandelen in college:	Maart 2019
Behandelen in raad:	April 2019

Inhoud

Opgave maatschappelijke voorzieningen 2

1 De rekenkundige opgave 4

2 Projectbeschrijving 5

3 Proces 7

4 Benadering per thema 10

4.1 Sport
4.2 Onderwijs
4.3 Medisch / gezondheid
4.4 Welzijn
4.5 Kunst en cultuur
4.6 Overige gemeentelijke voorzieningen

Bijlage: Vragen die tijdens het proces onder meer zullen moeten beantwoord zijn 25

Bijlage: toelichting woningbouwopgave 27

Opgave maatschappelijke voorzieningen

Het toekomstige woningbouwprogramma in De Nieuwe Kern, Amstel Business Park Zuid en Amsterdam Zuidoost én de bijbehorende doelgroepen zijn van invloed op het aantal, de soort en de locatiekeuze van de maatschappelijke voorzieningen. Het gebied staat voor een grote opgave. In totaal komen vóór 2025 circa 13.000 woningen tot ontwikkeling. Daarna komen er tot 2030 naar verwachting nog zo'n 12.000-15.000 woningen bij. Deze totale toename met 25.000-28.000 woningen zal grote invloed hebben op de bestaande kernen en de Amsterdamse stadsdelen.

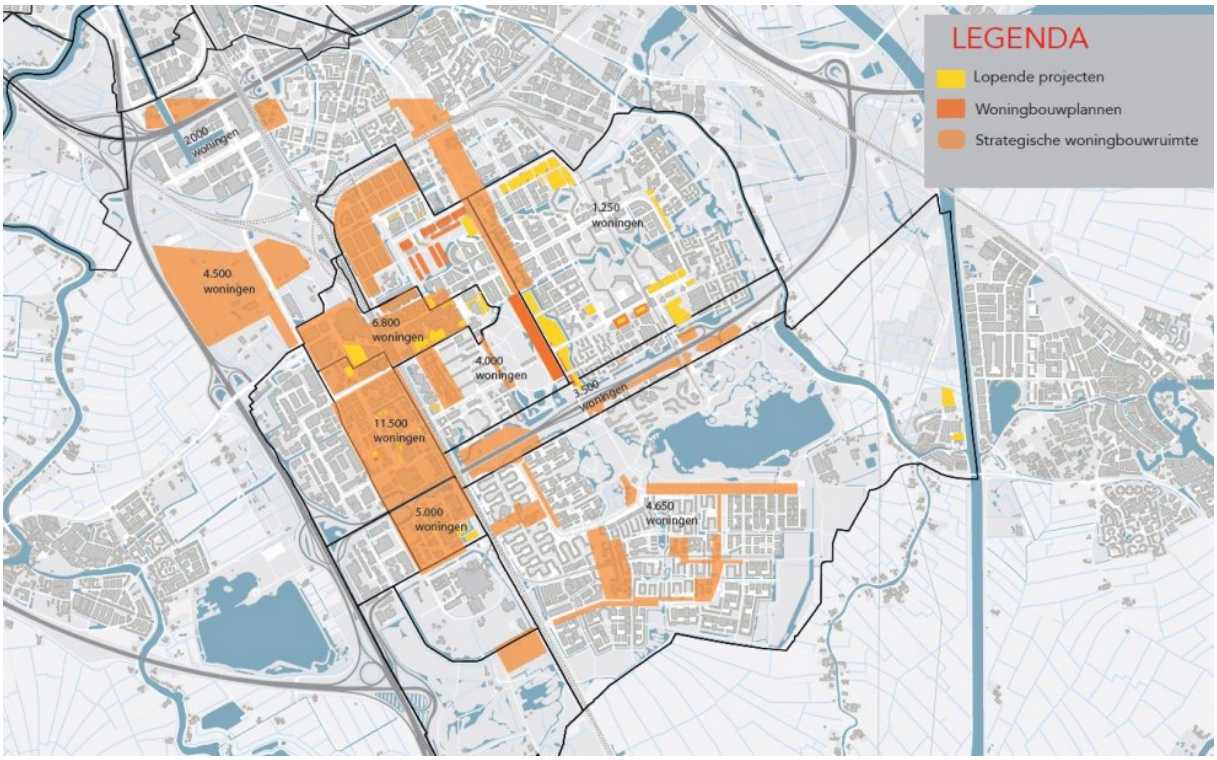

Afbeelding: woningbouwprogramma Amsterdam Zuidoost en Ouder-Amstel. Bron: gemeente Amsterdam

Opgave Ouder-Amstel
Het huidige woningbestand van de gemeente Ouder-Amstel omvat ca 6.000 woningen die ruimte bieden aan ca 13.500 inwoners. Binnen de gemeentegrenzen komen er op basis van bovenstaande plannen 6.500 woningen voor ca 12.000 inwoners bij. Volgens de prognoses zal het aantal inwoners in ruim 10 jaar tijd dus bijna verdubbelen.

Een van de randvoorwaarden voor een leefbare, complete woonomgeving is een divers en hoogwaardig voorzieningenniveau. Bewoners hebben (maatschappelijke) voorzieningen nodig, voor hun ontwikkeling, gezondheid, ter ontspanning of als vangnet. Nabijheid van basis- en middelbare scholen, jeugd-, zorg- en basisvoorzieningen, kunst & cultuur, groen-, recreatie- en sportvoorzieningen zijn cruciaal voor de kwaliteit van leven en een samenhangende sociaal-ruimtelijke structuur in de ontwikkelgebieden en de bestaande kernen.

Commerciële voorzieningen bestaan o.a. uit detailhandel, consumentverzorgende dienstverlening en horeca. Vanwege de grote aantallen toe te voegen woningen, is door Bureau Stedelijke Planning een

onderzoek uitgevoerd naar de behoefte aan commerciële voorzieningen in Ouder-Amstel. Deze studie doorloopt een eigen traject en vormt na vaststelling de input voor de ontwikkellocaties. De realisatie van deze voorzieningen wordt verder overgelaten aan de markt. Het bepalen en bestemmen van de locaties voor commerciële voorzieningen ligt wel bij de gemeente en wordt meegenomen als onderdeel van de opgave voor de ontwikkellocaties. Daarom worden deze voorzieningen niet meegenomen als onderdeel van de opgave voor de maatschappelijke voorzieningenopgave.

Ook op het vlak van mobiliteit en openbaar vervoer worden samen met Amsterdam al verschillende studies uitgevoerd (verkeersstudie, mobiliteitsplan) naar de impact van de ontwikkellocaties en de benodigde ingrepen om de bereikbaarheid en mobiliteit voor de inwoners van Ouder-Amstel te kunnen garanderen. Dit wordt vervolgens verwerkt als onderdeel van de ontwikkelopgave.

Ten slotte is buitenrecreatie een belangrijke voorziening. Omdat dit typisch een vraagstuk is dat ook een bovenlokale impact heeft, moet dit in overleg met de regiopartners opgepakt worden. Hiervoor zijn al verschillende overlegstructuren die benut kunnen worden, zoals het bestuurlijk overleg Amstelscheg en het MRA overleg Metropolitaan Landschap.

1 De rekenkundige opgave

Op basis van onderzoeken en beleidstukken is in beeld gebracht wat rekenkundig de opgave voor de voorzieningen is aan de hand van de geprognotiseerde bevolkingstoename. Onderstaand is een samenvatting opgenomen van de rekenkundige opgave voor Ouder-Amstel op basis van de geprognotiseerde bevolkingstoename.

<u>De aanvullende opgave op basis van een bevolkingstoename in Ouder-Amstel van 12.000 inwoners:</u>

- 1 middelbare school (op basis van 700 leerlingen)
- 4,5 alles-in-1-scholen met gymzaal (op basis van 400 leerlingen + 100 kinderopvangplekken)
- 1 á 2 medisch centrum
- 2 huis van de wijk / buurtkamer / dagbesteding (totaal ca 1.500 m2 bvo)
- 1 sporthal (ca 2.500 m2 bvo)
- sportvelden tbv voetbal, hockey, tennis, etc (totaal ca 45.000 – 50.000 m2)

Hoewel op basis van onderzoeken en beleidstukken nu een beeld is gevormd wat rekenkundig de opgave voor de voorzieningen is, is het niet wenselijk om dit zonder verdere afwegingen op te nemen in de programma's van eisen voor de ontwikkellocaties. Er speelt immers veel meer dan alleen de rekenkundige opgave:

- Spreiding en verzorgingsgebied van de diverse voorzieningen
- Bij welke functies is clustering wenselijk, waar juist spreiding
- Aanbod en gebruik van huidige voorzieningen in de bestaande kernen (is er in de bestaande situatie sprake van overmaat of tekorten bij bepaalde functies)
- Aanbod en gebruik van huidige voorzieningen bij de buurgemeenten
- Wederzijdse beïnvloeding van bestaande en nieuwe voorzieningen in Ouder-Amstel en de aangrenzende stadsdelen van Amsterdam
- Fasering van de ontwikkellocaties
- Welke bovenwijkse voorzieningen zouden een plaats kunnen krijgen binnen de plangrenzen en wat zijn daar de effecten van voor de lokale voorzieningen?
- Et cetera!

Als gemeente hebben we de plicht om voor de benodigde maatschappelijke voorzieningen te zorgen. Het is dus niet de vraag of we dit willen, maar waar we deze voorzieningen een plek willen geven en hoe we dit gaan financieren. Overigens vallen niet alle van de bovenstaand genoemde voorzieningen binnen de gemeentelijke plicht, maar kan er wel sprake zijn van een wens om hierin te voorzien. In andere gevallen, zoals bij een medisch centrum, wordt de invulling in principe over gelaten aan de particuliere markt, maar dan moet hiervoor wel ruimte gereserveerd (en bestemd) moeten worden.

Behalve in onze eigen gemeente ligt er ook voor de omliggende gebieden (gemeente Amsterdam) een flinke ontwikkelopgave met eenzelfde voorzieningenvraagstuk. Mogelijk kunnen er optimalisaties gevonden worden door samen te werken. Maar daarvoor is het wel eerst nodig om goed zicht te hebben op de eigen opgave (wat moeten en wat willen we) om vervolgens te onderzoeken op welke vlakken een samenwerking gewenst kan zijn.

2 Projectbeschrijving

De voorzieningenopgave is een brede opgave die betrekking heeft op verschillende schaalniveaus en beleidsvelden. Daarmee is het een complexe opgave. De huidige ruimtelijke opbouw van de gemeente Ouder-Amstel, met twee verschillende kernen (Duivendrecht en Ouderkerk aan de Amstel) maakt de situatie nog complexer. Gaan we alle voorzieningen drie-dubbel plannen wanneer De Nieuwe Kern erbij komt? Of willen we andere keuzes maken? Per onderwerp zal dit om een eigen afweging vragen, waarbij ook wordt meegewogen wat de effecten van nieuwe voorzieningen zijn op het huidige voorzieningenaanbod. Uiteindelijk is het immers de doelstelling dat álle inwoners van Ouder-Amstel gebruik kunnen maken van de benodigde voorzieningen. Meestal zal dat binnen de eigen gemeente zijn, maar voor sommige voorzieningen kan het ook logischer zijn om over de gemeentegrenzen heen te kijken. Daarom is niet alleen een goed beeld nodig van de voorzieningen binnen onze gemeente, maar ook in de gebieden om ons heen (Amstelveen, Amsterdamse stadsdelen). Ten slotte kan ook een verschuiving (bijvoorbeeld door clustering) van bestaande voorzieningen ook ruimte ontstaan op bestaande locaties. Het is dus van belang om alle deelopgaven ook steeds te blijven beschouwen op de mogelijke effecten op een ander schaalniveau.

Voor een evenwichtige groei van het aanbod van voorzieningen is het dus van belang om de groei van het aantal en de zoeklocaties voor deze voorzieningen te beschouwen op de juiste schaal en er de juiste stakeholders bij te betrekken.

Daarom kiezen we voor een thematische aanpak, waarbij de verschillende vraagstukken per thema benoemd en besproken kunnen worden. Hierdoor is ook duidelijk onder welke portefeuillehouder(s) de verschillende vraagstukken vallen en welke beleidsmedewerkers hierbij betrokken moeten worden. Bovendien verwachten we dat de doorlooptijd per thema, de stakeholders en de financiële impact van de te maken keuzes verschillend zullen zijn per thema. Door te kiezen voor een thematische aanpak kan voor ieder vraagstuk het hierbij passende traject optimaal worden ingericht.

De thema's die wij onderscheiden zijn:

1. Sport,
2. Onderwijs,
3. Medisch / gezondheid,
4. Welzijn,
5. Kunst en cultuur,
6. Overige gemeentelijke voorzieningen.

In hoofdstuk 4 is een uitwerking van de thema's en de voor de vervolgopgave geformuleerde uitgangspunten opgenomen.

Uiteindelijk is (per thema) een integraal kader nodig, waarin wordt vastgelegd welke voorzieningen op welke locaties nodig zijn voor een leefbare, complete woonomgeving met een divers en hoogwaardig voorzieningenaanbod.
De gemeente is echter niet in de positie om de sociaal-maatschappelijke opgave volledig zelfstandig op te pakken. Daarvoor is nauwe samenwerking met andere organisaties nodig, zoals de woningcorporatie(s), de zorginstelling(en) en scholen. Daarom is het belangrijk om gezamenlijk op te trekken met maatschappelijke organisaties, bewoners en gebruikers van voorzieningen.

Voordat de samenwerking gezocht wordt is het wel noodzakelijk dat de gemeente zelf inzicht krijgt in de opgave en de keuzeruimte die er wel of niet is binnen de uitwerking van de opgave. Dit is nodig om de gemeentelijke regierol goed te kunnen invullen.

Doel van het voorzieningenprogramma: functioneel gemengde woonomgeving die voorziet in voldoende en een divers en kwalitatief aanbod van voorzieningen op de juiste plek. Dus: overeenstemming over het gewenste type en de omvang van de voorzieningen en de spreiding over de diverse locaties, per thema uitgewerkt en vastgesteld.

Wat is daar voor nodig:

- Thematische aanpak.
- Binnen gemeente Ouder-Amstel overeenstemming over de benodigde voorzieningen per thema, de financiën en de locaties die nodig zijn om voorzieningen te kunnen huisvesten.
- Grensoverstijgend afstemming tussen de verschillende gemeentes en projectlocaties.
- Afstemming met de grondeigenaren in de gebiedsontwikkeling.
- Afstemming met de maatschappelijke organisaties.
- Afstemming met de gebruikers/inwoners.
- Ambtelijke capaciteit.

3 Proces

De ontwikkeling van een voorzieningenprogramma is een dynamisch proces. In dit plan van aanpak is een globale weergave van de te nemen stappen opgenomen. Daarbij gaan wij er van uit dat de projecttrekker de lijnen uitzet en de te nemen stappen inhoudelijk verder uitwerkt en afstemt.

De betrokkenheid van het college is essentieel, omdat het gaat om een aanpak waarbij verschillende portefeuilles en gebieden zijn betrokken.

Daarom stellen we voor dat B&W de stuurgroep zijn en dat elke fase wordt afgesloten met een besluit van de stuurgroep of van de raad.
Om eventuele proceskeuzes bestuurlijk te kunnen kortsluiten, stellen wij voor de burgemeester hiervoor verantwoordelijk te maken. Hierbij zijn dan de portefeuillehouders verantwoordelijk voor hun onderwerp, en de portefeuillehouder algemene zaken voor de voortgang in dit proces.

Stap 1 – analyse en plan van aanpak; startnotitie

Binnen de diverse beleidsvelden creëren van een goed beeld van de huidige voorzieningen.
Bepalen welke opgave er (per beleidsveld) uit de rekenkundige benadering komt op basis van de geprognotiseerde bevolkingstoename en hoe dit aansluit bij het huidige aanbod. Op basis van deze analyse kan bepaald worden aan welke aanvullende voorzieningen dan werkelijk behoefte is en wat de mogelijke effecten hiervan zijn op het huidige aanbod. Deze analyse is, samen met een plan van aanpak uitgewerkt tot een startnotitie. Voorliggend document is hier het resultaat van.

Deze startnotitie wordt door het college voorgelegd aan de gemeenteraad. Het college legt aan de raad voor of zij in kan stemmen met de uitgangspunten per thema. Het college stelt vervolgens de raad voor om het besluit te nemen dat het plan van aanpak wordt uitgewerkt, dat moet leiden tot een voorzieningenprogramma dat per thema verdeeld is naar de diverse gebieden/projecten. Ook stelt het college de raad voor om een extra krediet beschikbaar te stellen voor het aantrekken van extra ambtelijke capaciteit of om mensen intern vrij te maken.

- Ambtelijke voorbereiding: nov ’18 – feb ‘19
- Voorbespreken B&W: feb ’19 – mrt ‘19
- Behandeling en besluit door B&W: mrt ‘19
- Behandeling en besluit door raad: april ‘19

Stap 2 – Uitwerken van de opgave: wat moeten we (plicht) en wat willen we (wens)

Bepalen van de visie op de opgave per beleidsveld/thema. Hoe gaan we financieren wat we minimaal moeten realiseren? Op welke manieren kunnen we financieren wat we extra willen realiseren?
Welke samenwerkingen zijn hiervoor noodzakelijk of wenselijk?

- Ca 3 maanden nodig voor onderzoek en formuleren van voorstellen (met bijhorende politieke keuzes).
- Besluit door B&W
- Informeren raad

Stap 3 - Ophalen aanvullende input

Stap 3a - Gewenste samenwerkingsmogelijkheden nader verkennen
Wanneer bij stap 2 duidelijk is geworden dat samenwerking met andere partijen wenselijk of noodzakelijk is om de visie op de opgave te kunnen realiseren, moet vervolgens worden onderzocht met welke partijen een samenwerking mogelijk is.
Stap 3b - Ophalen input bij de relevante maatschappelijke partners / organisaties
Voor het aanscherpen van de visie op de opgave moet per beleidsveld/thema ook de input van de relevante maatschappelijke partners / organisaties worden opgehaald en meegenomen.
Stap 3c - Afstemmen met/op voorzieningenprogramma aangrenzende stadsdelen Amsterdam
Afstemming van de visie op de opgave per beleidsveld/thema met Amsterdam is noodzakelijk, zowel vanwege relatie met voorzieningen in omliggende gebieden als i.v.m. inplannen van wijkoverstijgende voorzieningen.

- Ca 1,5 maand nodig voor het ophalen van de aanvullende input
- Besluit door B&W
- Informeren raad

Stap 4 - aanscherpen visie / programma

Stap 4a - afstemming intern + keuzes maken
Afstemming tussen de verschillende beleidsvelden; waar is clustering / spreiding wenselijk en hoe beïnvloeden de verschillende voorzieningen elkaar. Keuzes maken: gewenste soort, aantal en omvang van de voorzieningen in de verschillende (deel)gebieden. Dus een integrale afweging waarbij ook de bestaande voorzieningen worden meegenomen.
Stap 4b - fasering ontwikkellocaties
Aanscherpen van de opgave: in beeld brengen van het effect van de fasering van de bouwopgave in de ontwikkellocaties. Waar is wanneer wat nodig?

- Ca 2 maanden nodig voor afstemming intern en aanscherpen van de visie / opgave
- Besluit door B&W
- Besluit door raad + vrijgave voor inspraak

Stap 5 - inspraak en participatie

Afstemming met de diverse stakeholders en inwoners/omwonenden.

- Ca 2 maanden nodig voor brede participatie
- Ca 1 maand nodig voor verwerken van de input
- Afstemmen met B&W
- Besluit door B&W
- Besluit door de raad

3.1 CAPACITEIT

Een belangrijk aandachtspunt is dat het college in de opdrachtverlening financiële ruimte creëert voor de aanpak van de voorzieningenopgave. Deze taak kan niemand er zo maar even bij doen. Er zal daarom een trekker van het project worden vrijgesteld of aangetrokken moeten worden.

Op basis van het geschetste proces verwachten wij dat hiervoor een projectleider beschikbaar moet zijn voor 0,5 werkweek gedurende een jaar. Dit komt neer op ca 50.000 euro. Er wordt voorgesteld om dit te financieren uit de Reserve Projecten, het is immers nodig voor en vooruitlopend op de groei van de bevolking.

Omdat we kiezen voor een thematische aanpak, waarbij de verschillende vraagstukken per thema benoemd en besproken kunnen worden, is ook duidelijk onder welke portefeuillehouder(s) de verschillende vraagstukken vallen. Door te kiezen voor een thematische aanpak kan voor ieder vraagstuk het hierbij passende traject optimaal worden ingericht.

Behalve de projectleider en de portefeuillehouders zullen ook de diverse beleidsmedewerkers een rol hebben in het proces. Dit valt in principe binnen hun reguliere takenpakket, maar dit is nog niet meegenomen in de urencalculatie voor het komende jaar. Aangezien de meeste beleidsmedewerkers weinig ‘flexibele’ tijd hebben is dit nog wel een punt van aandacht.

Wellicht is het nog mogelijk om subsidie aan te vragen op onderdelen of voor het overkoepelende traject; deze vraag kan meegegeven worden aan de aan te trekken projectleider.

4 Benadering per thema

Hoe specifieker de voorziening, hoe verder mensen bereid zijn te reizen om er gebruik van te maken. Zo heeft een tennisvereniging niet alleen leden uit de wijk maar ook uit de omliggende gebieden, terwijl een (reguliere) basisschool vooral leerlingen uit de buurt heeft en een gezondheidscentrum de hele wijk bedient. Plekken als sportclubs, speelplekken, scholen en kinderdagverblijven, culturele centra en dergelijke zijn bovendien de plekken zijn waar mensen elkaar ontmoeten. De keuze voor locaties voor maatschappelijke voorzieningen biedt dus de kans om sociale binding binnen en tussen woongebieden te versterken.

Daarom kiezen we, zoals in hoofdstuk 2 al is aangegeven, voor een thematische aanpak waarbij de verschillende vraagstukken per thema benoemd en besproken kunnen worden.

De thema's die wij onderscheiden zijn:

1. Sport,
2. Onderwijs,
3. Medisch / gezondheid,
4. Welzijn,
5. Kunst en cultuur,
   en
6. Overige gemeentelijke voorzieningen.

Op de volgende pagina's is vooruitlopend op de verdere uitwerking van de opgave een beknopte uitwerking van de thema's opgenomen, waarbij ook de relevante uitgangspunten zijn benoemd.

Om eventuele proceskeuzes bestuurlijk te kunnen kortsluiten, stellen wij voor de burgemeester hiervoor verantwoordelijk te maken. Hierbij zijn dan de portefeuillehouders verantwoordelijk voor hun onderwerp, en de portefeuillehouder algemene zaken voor de voortgang in dit proces.

Bestuurlijke trekker per thema:
Sport: Barbara de Reijke
Onderwijs: Marian van der Weele
Gezondheid: Barbara de Reijke
Welzijn: Rineke Korrel
Kunst & cultuur: Joyce Langenacker
Overige gemeentelijke voorzieningen: Axel Boomgaars

4.1 SPORT

De keuze voor locaties en inpassing van sportvoorzieningen zijn erg bepalend voor de mate waarin sportvoorzieningen gebruikt worden. En omgekeerd is de nabijheid van sportvoorzieningen voor een deel van de bevolking (met name kinderen) bepalend voor sportdeelname. Een sportaccommodatie is bovendien een plek waar verschillende bevolkingsgroepen elkaar kunnen ontmoeten, ook als ze in verschillende buurten of gemeenten wonen.

Er is geen wettelijke plicht voor het oprichten, in stand houden en verhuren van sportaccommodaties (wel voor het zorgen voor voldoende gymzalen als onderdeel van het onderwijs). Wel willen we als gemeente graag voorzien in de behoefte van onze bewoners.
Dit betekent dat dat een afweging nodig is hoeveel geld we hiervoor beschikbaar kunnen maken, voor welke sportvoorzieningen we dit willen inzetten en wat een goede plek is voor deze sportvoorzieningen.

4.1.1 Veldsport

De aanvullende behoefte voor veldsporten op basis van de rekenmodellen is ca 45.000 tot 50.000 m2 voor voetbalvelden, hockeyvelden en tennisvelden. Er is in de gebiedsontwikkelingen echter maar beperkt ruimte voor sportvelden omdat ten koste gaat van ontwikkelruimte voor woon- en werkruimte.
Een belangrijke vraag bij dit thema is dan ook waar we de grote ruimtevragers (zoals sportvelden) kunnen en willen situeren. De ontwikkelgebieden hebben als voordeel dat gezorgd kan worden voor een goed ruimtelijke inpassing in de nabijheid van de gebruikers, maar een groot nadeel is dat juist bij deze locatie de ruimtedruk groot is en de grond duur. In het buitengebied is meer ruimte beschikbaar, is clustering mogelijk en heeft gemeente meer grond in eigendom, maar de minder goede bereikbaarheid kan een nadeel zijn van deze locaties. Ten slotte kan bekeken worden welke mogelijkheden er zijn om ruimte te creëren door herstructureren / slimmer gebruik van huidige locaties zoals het zwembad. Voordelen hiervan zijn de bereikbaarheid en efficiënt ruimtegebruik, een mogelijk nadeel is de grotere kans op publieke weerstand.
Duivendrecht, Ouderkerk en Amsterdam Zuidoost hebben momenteel geen hockeyvelden. De meeste hockeyverenigingen hebben bovendien wachtlijsten en te weinig velden. Er zijn wel plannen om een hockeyaccommodatie in Diemen te realiseren, waarmee (een deel van) de aanvullende behoefte vanuit Ouder-Amstel gedekt zou kunnen worden. De meeste hockeyers uit Ouder-Amstel sporten momenteel in Amstelveen.

In De Nieuwe Kern is in de Samenwerkingsovereenkomst afgesproken om een deel van de sportvoorzieningen te realiseren op het dak van een groot parkeergebouw. De locatie die hiervoor is gekozen wordt ook in de huidige situatie al gebruikt voor sportfuncties (sportpark Strandvliet). Dit betekent dat een deel van de nieuwe velden gezien moet worden als een vervangende opgave, en dus niet meetelt in voor de aanvullende behoefte.
Huidige inrichting sportpark Strandvliet:

- FC Amsterdam; 3 voetbalvelden, kantine.
- LTC Strandvliet; clubhuis, 6 gravelbanen, 2 oefenkooien, een hal met 2 binnenbanen.

Wanneer deze functies vervallen of verplaatst worden naar een andere locatie heeft dit dus ook direct effect op de aanvullende (ruimte)behoefte voor veldsport in Ouder-Amstel. Voor het sport- en parkeercluster op de Strandvliet locatie wordt gerekend met de benodigde oppervlakte voor 4 voetbalvelden en eventueel 5 tennisbanen. Er kan dus geconcludeerd worden dat het cluster

nauwelijks *extra* ruimte zal gaan bieden voor veldsporten en dat de vraag vooral zal zijn welke verenigingen/sporten hier een plaats zullen krijgen.
Een ander aandachtspunt bij de ontwikkeling van een sport- en parkeercluster op de Strandvliet locatie, is dat deze ontwikkeling op basis van de huidige afspraken gefinancierd en geëxploiteerd zal worden door de gemeente Amsterdam. Het is dus niet vanzelfsprekend dat de gemeente Ouder-Amstel aanspraak kan doen op de programmering van de sportfaciliteiten die hier gerealiseerd worden, tenzij hierover goede afspraken gemaakt worden. Uiteraard kunnen inwoners van de gemeente Ouder-Amstel wel lid worden van de sportverenigingen die zich hier gaan vestigen; dit is niet afhankelijk van de exploitant van het cluster.

Uitgangspunten veldsport:

- We willen dat er voldoende en passende sportvoorzieningen zijn voor onze inwoners.
- De sportvoorzieningen die gerealiseerd worden in/op het sport- en parkeercluster moeten primair gezien worden als vervanging van de huidige sportvoorzieningen op deze locatie, ook wanneer hier andere verenigingen een plaats krijgen.
- Nader onderzoek (waarvoor in deze notitie het proces is geschetst) zal uit moeten wijzen aan welke sporten behoefte is, hoeveel ruimte hiervoor nodig is en welke sportvoorzieningen in de directe omgeving beschikbaar zijn voor onze inwoners (binnen en buiten de gemeentegrenzen).
- Nieuwe sportvoorzieningen die we binnen de gemeentegrenzen willen realiseren zullen we zelf moeten financieren en hiervoor ook de benodigde ruimte moeten reserveren.

4.1.2 Overdekt sporten

Op basis van de rekenmodellen is er behoefte aan 1 nieuwe sporthal in Ouder-Amstel.
De huidige sporthal Bindelwijk biedt onvoldoende ruimte om de aanvullende ruimtebehoefte op te vangen. Bij voorkeur worden sporthallen nabij (nieuwe) scholen gepland ivm de gekoppelde vraag naar gymzalen. Wanneer gedacht wordt aan een nieuwe middelbare school in De Nieuwe Kern, is het dus wenselijk om een nieuwe sporthal ook in De Nieuwe Kern te situeren en te zorgen voor goede langzaam verkeerverbindingen tussen de scholen en de sporthal. Wel kan een nieuwe sporthal gebruikers weg trekken uit bestaande hallen. Hier dient rekening mee gehouden te worden.
De gemeente Amsterdam onderzoekt momenteel of het haalbaar is om 2 sporthallen te realiseren binnen het sport- en parkeercluster in De Nieuwe Kern, waarvan één geschikt voor topsport. Er is voldoende vraag vanuit verenigingen, dus in principe zouden deze sporthallen programmatisch gevuld kunnen worden, zeker wanneer ook de (basis)scholen in De Nieuwe Kern gebruik zouden maken van de sporthal(len) voor de gymlessen. Wanneer er goede en veilige routes van en naar de sporthal zijn, zou dit betekenen dat er geen aparte gymzalen bij de basisscholen gerealiseerd hoeven te worden.
Ook met Ajax zijn gesprekken gevoerd over een mogelijke nieuwe sporthal. Drie sporthallen is echter meer dan de behoefte, dus er zullen keuzes gemaakt moeten worden. Daarbij heeft de optie met de twee sporthallen als onderdeel van het sport- en parkeercluster de voorkeur boven de sporthal bij Ajax.

Uitgangspunten overdekt sporten:

- De gemeente Amsterdam onderzoekt of het haalbaar is om 2 sporthallen te realiseren binnen het sport- en parkeercluster in De Nieuwe Kern, waarvan één geschikt voor topsport.

- De (basis)scholen in De Nieuwe Kern maken gebruik van nieuwe sporthal(len) voor de gymlessen. Wanneer er goede en veilige routes van en naar de sporthal zijn, betekent dit dat er geen aparte gymzalen bij de basisscholen gerealiseerd hoeven te worden.
- Op basis van de verwachte behoefte zijn maximaal 2 nieuwe sporthallen wenselijk. Als er meer gerealiseerd worden ontstaat er (hoogstwaarschijnlijk) meer aanbod dan vraag en zal dit effect hebben op de bestaande sporthal(len) in de omgeving.
- Nader onderzoek (waarvoor in deze notitie het proces is geschetst) zal uit moeten wijzen hoeveel ruimte voor binnensport nodig is en wat het effect is voor de bestaande sporthallen binnen en buiten de gemeentegrenzen.
- Als we zelf een nieuwe sporthal willen realiseren voor de nieuwe bewoners, moeten we deze ook (kunnen) financieren. Of willen we samenwerken met andere partijen? Als we samenwerken met andere partijen, is de tariefstelling een belangrijk aandachtspunt, evenals de mogelijkheid om de sporthallen te benutten voor de gymlessen van basisscholen en evt middelbare scholen.

4.1.3 Sport en spelen in de openbare ruimte

Ouder-Amstel heeft geen beleid voor sport in de openbare ruimte en de hiervoor benodigde ruimte. Beleid voor spelen in de openbare ruimte is nog in ontwikkeling. Amsterdam rekent met een norm van 1m2 sport in de openbare ruimte per woning (dus 4500 m2 in DNK en 2000m2 in ABPZ).

Uitgangspunten sport en spelen in de openbare ruimte:

- Ouder-Amstel heeft geen beleid voor sport in de openbare ruimte en de hiervoor benodigde ruimte. Nader onderzoek (waarvoor in deze notitie het proces is geschetst) zal uit moeten wijzen of er behoefte is aan ruimte voor sporten in de openbare ruimte.
- De ruimte die wordt ingericht voor sporten in de openbare ruimte moet breder gebruikt kunnen worden dan alleen voor sporten, bijvoorbeeld doordat deze ook uitnodigt tot bewegen.
- Uit de lior volgen de te hanteren normen voor spelen in de openbare ruimte.
- Inrichting van de openbare ruimte is in beginsel een onderdeel van de financiering binnen een RO project. Omdat een van de uitgangspunten van De Nieuwe Kern is dan we een gezonde en op sport gerichte wijk gaan maken, betekent dit dat dit in De Nieuwe Kern ook voor de inrichting van de openbare ruimte een uitgangspunt is.

4.2 ONDERWIJS

De rekenmodellen laten zien dat op basis van de bevolkingsontwikkeling in Ouder-Amstel tot 2030 er ongeveer 4,5 nieuwe basisscholen (met kinderopvang, gymzaal en speelplein) en 1 nieuwe middelbare school (met gymzaal) nodig zijn.
Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de huisvesting van scholen in het basisonderwijs, voortgezet onderwijs en speciaal onderwijs. Voor de financiering hiervan krijgen zij jaarlijks een bijdrage uit het Gemeentefonds. Voor het Primair onderwijs is dat grotendeels afhankelijk van het aantal kinderen in de gemeente. Voor het Voortgezet en Speciaal onderwijs is dat op basis van het daadwerkelijke aantal leerlingen.

4.2.1 Basisscholen

Uitgangspunt voor een alles-in-één-school in het rekenmodel is 400 leerlingen, 32 kindplaatsen BSO, 100 kindplaatsen kinderopvang en 0,7 gymzaal; totaal 3,800 m2 BVO en 1,740 m2 buitenruimte. Maar de ruimte is schaars (en duur) dus het is wenselijk om slim om te gaan met de benodigde ruimte. Daarom is een uitgangspunt dat de nieuwe basisscholen minimaal 2 bouwlagen hebben en dat gekeken wordt hoe de benodigde buitenruimte efficiënt gebruikt kan worden. De doelstelling hierbij is slim en waar mogelijk dubbel ruimtegebruik. Dit geldt zowel voor parkeerruimte als voor de speelruimte; in een stedelijke setting zoals DNK en ABPZ zou een (deel van een) schoolplein of speelvoorziening bij BSO ook op een dak van een gebouw kunnen liggen. Gezien het stedelijke karakter van de gebiedsontwikkeling moet ingezet worden op de bereikbaarheid per OV en transport met langzaam verkeer. De parkeerfaciliteiten voor het personeel zullen beperkt of afwezig zijn.
Op basis van het huidige beleid van Ouder-Amstel is het voorstel om de basisscholen per 2 te clusteren, waardoor ondersteunende functies gecombineerd kunnen worden maar gelijktijdig ook gezorgd kan worden dat er altijd een basisschoolcluster op korte afstand ligt. Voor de gymlessen wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van een sporthal. Wel moet bij iedere locatie voorzien worden in een speellokaal.
Op basis van de wettelijke normen is het aantal scholen (leerlingplaatsen) dat gerealiseerd en betaald moet worden door Ouder-Amstel bij de beoogde bevolkingstoename een vast gegeven. Er zullen hiervoor dus gronden moeten worden aangekocht van de grondeigenaren en de financiering van de bouw van de scholen moet langjarig worden geregeld.

Uitgangspunten basisscholen:

- Voor ABPZ komt een behoefte van 1,4 alles-in-1-scholen uit de rekenmodellen. Omdat in ABPZ en Entrada (waarschijnlijk) voornamelijk hoogbouw komt en daar (waarschijnlijk) een kleinere basispopulatie uit voortkomt, lijkt hier één alles-in-een-school voldoende.
- Waar mogelijk de basisscholen (alles-in-een-scholen) clusteren, waardoor ondersteunende functies gecombineerd kunnen worden.
- Voor de gymlessen zoveel mogelijk gebruik maken van een centraal gelegen sporthal; hiervoor moet de sporthal goed, snel en veilig bereikbaar zijn vanuit de scholen. Wel moet bij iedere locatie voorzien worden in een speellokaal.
- Voor de bouw van de benodigde scholen zullen gronden moeten worden aangekocht en de financiering van de bouw van de scholen moet langjarig worden geregeld. De gronden zijn schaars en duur. Daarom is een belangrijk uitgangspunt voor de planontwikkeling dat de nieuwe basisscholen minimaal 2 bouwlagen hebben en dat gekeken wordt naar de mogelijkheden voor efficiënt / dubbel grondgebruik voor de buitenruimte (speelruimte, parkeerplaatsen).

4.2.2 Voortgezet onderwijs

Op basis van het toenemende inwoneraantal ontstaat er vraag naar een middelbare school. Het rekenmodel gaat uit van een middelbare school met 700 leerlingen, 2 gymzalen en 1,600 m2 buitenruimte (7,264 m2 BVO). Wanneer de leerlingen gebruik kunnen maken van gymzalen in een sporthal is het niet noodzakelijk om gymzalen bij de school te realiseren.
In de huidige situatie heeft Ouder-Amstel geen middelbare school en gaan de leerlingen naar school in Amstelveen (ca 65%) en Amsterdam (ca 35%). De bestaande scholen in Amsterdam hebben geen ruimte om te kunnen groeien / uitbreiden en in alle stadsdelen is al sprake van ruimtetekort (in Centrum/Zuid een tekort van 1000 leerlingplaatsen, in Oost en Zuidoost een tekort van 900 leerlingplaatsen). SGM Reigersbos en OSB (Bijlmer) hebben plannen om gezamenlijk het VWO te versterken en positioneren.
De financiering van de gebouwen voor voortgezet onderwijs en de exploitatie is regionaal georganiseerd. De benodigde gronden moeten wel beschikbaar worden gesteld en zouden afhankelijk van de gewenste locatie dus aangekocht moeten worden door de gemeente.

Een aandachtspunt is verder nog dat er momenteel (nog) geen stichtingsruimte is voor een nieuwe middelbare school en dat dus deze school alleen als nevenvestiging tot stand kan komen. Hiervoor geldt een afstandscriterium. Onder de drie kilometer kan een hoofdvestiging gemakkelijk een nevenvestiging beginnen. Op basis daarvan zou alleen de school uit de Bijlmer een nevenvestiging in De Nieuwe Kern kunnen starten.
Of een locatie een hoofdvestiging, nevenvestiging of dislocatie is, wordt bepaald bij de aanvraag via het RPO die de gezamenlijke schoolbesturen opstellen. De schoolbesturen in het Amsterdamse VO hebben een RPO (Regionaal Plan Onderwijsvoorzieningen) afgesproken voor de periode 2015-2020. Daarin staat dat de directie Onderwijs heeft aangegeven dat er geen stichtingsruimte is voor een nieuwe school. De vraag is of er een nieuw RPO voor de periode 2020 – 2025 opgesteld kan worden waarin wel stichtingsruimte is voor een nieuwe middelbare school.

Uitgangspunten voortgezet onderwijs:

- We willen een middelbare school in Ouder-Amstel, mits dit financieel haalbaar is en niet ten koste gaat van andere voorzieningen.
- Voor de (mogelijke) realisatie van een middelbare school in Ouder-Amstel, moet de gemeente de hiervoor benodigde gronden beschikbaar stellen. Afhankelijk van de beoogde locatie (bijvoorbeeld De Nieuwe Kern) moeten de gronden aangekocht worden.

4.3 MEDISCH / GEZONDHEID

Publieke gezondheidszorg is volgens de Wet publieke gezondheid (Wpg) een gezamenlijke verantwoordelijkheid van gemeenten en het Rijk en heeft tot doel de gezondheid van burgers te bevorderen, bewaken en beschermen. Voor de uitvoering van de taken publieke gezondheidszorg is de gemeente wettelijk verplicht een gemeentelijke gezondheidsdienst in stand te houden. De GGD Amsterdam is voor Ouder-Amstel en de gemeenten in de regio Amstelland, verenigd in de Gemeenschappelijke Regeling Openbare Gezondheidszorg Amstelland, de uitvoeringsorganisatie van de publieke gezondheidstaken.
Veel gezondheidstaken liggen wettelijk vast. Het bestaande gemeentelijke budget voor gezondheidszorg wordt vooral besteed aan de wettelijk verplichte basistaken die door de GGD worden uitgevoerd. De beleidsvrijheid van gemeenten zit vooral in de algemene bevorderingstaken en de lokale wijkgerichte aanpak.

4.3.1 Gezondheidscentrum

Er moeten voldoende gezondheidsvoorzieningen zijn voor de nieuwe inwoners. In het rekenmodel wordt hiervoor uitgegaan van 1 á 2 gezondheidscentra. Hierbij zou een combinatie plaats kunnen vinden van eerstelijns zorgvoorzieningen, maatschappelijke dienstverlening, wijkzorg en JGZ.

De invulling van medische centra wordt in principe over gelaten aan de particuliere markt. Hiervoor zal uiteraard wel ruimte gereserveerd (en bestemd) moeten worden. Daarbij zijn aandachtspunten zoals bereikbaarheid en reistijd ook van invloed.

In de huidige situatie is er in beide kernen (Duivendrecht en Ouderkerk aan de Amstel) een klein gezondheidscentrum. Met de ontwikkeling van De Nieuwe Kern is het van belang om in overleg met de zorgaanbieders te gaan over de medische voorzieningen voor Duivendrecht en De Nieuwe Kern. Mogelijk dat er vanuit hen de wens is dit te clusteren. Consequenties voor de bewoners van Duivendrecht waaronder bereikbaarheid zullen dan meegenomen moeten worden.

In regio Amstelland wordt de Jeugdgezondheidszorg voor kinderen tussen de 0 en 23 jaar uitgevoerd door de GGD Amsterdam. De jeugdartsen, jeugdverpleegkundigen, doktersassistenten en consultatiebureau assistenten werken op verschillende locaties in Aalsmeer, Amstelveen, Diemen, Ouderkerk aan de Amstel en Uithoorn. In Duivendrecht is geen aparte JGZ locatie aanwezig, waardoor de reisafstand nu groot is. Voor de schoolgaande kinderen vinden afspraken veelal plaats op school.

Uitgangspunten medische voorzieningen:

- Omdat de invulling van medische centra over wordt gelaten aan de particuliere markt, moet vanuit de gemeente alleen nagedacht worden over de locatie(s) en omvang van een ruimte reservering.
- We gaan in gesprek met de zorgaanbieders over de locatie(s) voor de voorzieningen op het vlak van gezondheid en de mogelijke effecten van de verschillende opties.
- Wanneer gekozen wordt voor het clusteren van medische voorzieningen kan een breder aanbod gerealiseerd worden dan wanneer iedere kern binnen de gemeente een klein eigen gezondheidscentrum heeft.
- Door de toename van het aantal jonge gezinnen als onderdeel van de bevolkingstoename ontstaat vraag naar een consultatiebureau in de nabijheid van deze gezinnen. Het heeft de voorkeur om een consultatiebureau slim te combineren met (bijvoorbeeld) een gezondheidscentrum.

4.4 WELZIJN

De Wmo 2015 kent twee soorten voorzieningen: de algemene voorziening en de maatwerk-voorziening. De gemeente is vanuit de Wmo verplicht om mensen die hulp nodig hebben bij het langer thuis wonen te ondersteunen. De ondersteuning kan plaatsvinden in de vorm van een algemene voorziening of een maatwerkvoorziening. Maatwerkvoorziening is altijd afgestemd op de individuele situatie. Algemene voorzieningen zijn voorzieningen die vrij toegankelijk zijn en die gericht zijn op maatschappelijke ondersteuning. Vrij toegankelijk wil zeggen: zonder dat eerst een diepgaand onderzoek wordt verricht naar de behoeften, persoonskenmerken en mogelijkheden van de gebruikers. Door de aanwezigheid van algemene voorzieningen worden mensen in staat gesteld langer zelfstandig te blijven wonen en sociale contacten te onderhouden. De algemene voorzieningen zijn voorliggend op individuele maatwerkvoorzieningen en moeten een volwaardig alternatief zijn voor een maatwerkvoorziening.
Voorbeelden van bestaande algemene voorzieningen binnen Ouder-Amstel zijn: het welzijnswerk, het maatschappelijk werk, de HHT Diensten Thuis, persoonsalarmering, maaltijdservice, hand- en spandiensten vrijwilligers, klussendienst en het seniorenrestaurant.

4.4.1 Ontmoetingsruimte

Op basis van het rekenmodel is er in DNK en mogelijk ook in ABPZ behoefte aan aanvullende voorzieningen zoals een “huis van de wijk” (ontmoetingsruimte tbv faciliteren van samenzijn, activeren, versterken, talent ontwikkelen, ondersteunen, hulp verlenen) en dagbesteding. Er zijn verschillende vormen van dagbesteding: meedoen, inloop en meewerk. Bij meedoen gaat het om dagbesteding voor ouderen. Dat is een voorziening op wijkniveau. Bij inloop en meewerk gaat het om bovenwijkse voorzieningen en dat kan voor meerdere doelgroepen zijn, zoals mensen met een psychische en verstandelijke beperking.
Voorzieningen zoals een huis van de wijk kunnen per plek verschillend worden ingevuld: bijvoorbeeld als locatie voor huiswerkbegeleiding, maatschappelijk werk, wijkzorg, jongerenwerkers, samen koken/eten, informatie en advies, buurtatelier of buurtwerkplaats. Wat dat betreft kan verscheidenheid in de aard van locaties (bijvoorbeeld ook een keer in een bedrijfspand, als buurtklusplaats bijvoorbeeld) benut worden voor differentiatie. Het is dan wel van belang om dit planologisch mogelijk te maken door (ruimte voor) deze functies op te nemen in het bestemmingsplan.

Uitgangspunten ontmoetingsruimte:

- Een belangrijke voorwaarde voor het goed functioneren van een huis van de wijk en/of een dagbestedingslocatie is nabijheid en laagdrempeligheid. Daarom worden deze voorzieningen gepland per kern/wijk (Duivendrecht, Ouderkerk aan de Amstel, De Nieuwe Kern) in de nabijheid van seniorenwoningen.
- Het is zinvol om deze voorzieningen te combineren met andere voorzieningen in de wijk, zoals het gezondheidscentrum, werklocatie voor wijk-/thuiszorg, horeca.
- Voorzieningen voor de doelgroep jongeren niet koppelen met voorzieningen voor volwassenen of alleen met een duidelijk eigen ingang.

4.4.2 Jeugdhulpverlening

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de jeugdhulp. Zij kunnen de zorg dichter bij de inwoners organiseren, maar ook eenvoudiger en goedkoper. Dat staat in de Jeugdwet.

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor alle vormen van jeugdhulp. Bijvoorbeeld hulp aan huis bij problemen in het gezin. Gemeenten hebben ook de plicht om jeugdhulp en ondersteuning te bieden. Bijvoorbeeld aan jongeren met een beperking, stoornis, aandoening of opgroeiproblemen. Door die verplichting, de jeugdhulpplicht, moeten gemeenten in ieder geval:
- de jeugdige adviseren welke hulp het beste past;
- samen met de jeugdige de goede vorm van jeugdhulp kiezen;
- zorgen dat de gekozen jeugdhulp ook echt beschikbaar is.

Met de groei van het inwoneraantal groeit naar verwachting ook de groep jeugdigen die hulp nodig heeft. Daarmee zal naar verwachting ook de vraag naar voorzieningen zoals begeleid wonen en time-out woningen toenemen.

Uitgangspunten jeugdhulpverlening:

- Jeugdhulpverlening is een bovenwijkse voorziening en is dus niet gebonden aan een specifieke locatie. Wanneer gekozen wordt voor een medisch cluster op een centrale locatie is dit een logische plek voor praktijkruimte jeugdhulpverlening.
- In Ouder-Amstel zijn momenteel geen voorzieningen zoals begeleid wonen en time-out woningen. De vraag hiernaar zal wel toenemen met het toenemen van het inwoneraantal en ook in de directe omgeving van Ouder-Amstel is de vraag naar dergelijke voorzieningen groter dan het aanbod. Nader onderzoek (waarvoor in deze notitie het proces is geschetst) zal uit moeten wijzen of, waar en hoe deze voorzieningen gerealiseerd kunnen worden.

4.4.3 Maatschappelijke opvangvoorzieningen

Voor de taken maatschappelijke opvang en beschermd wonen zijn er 43 centrumgemeenten. Elk centrumgemeentegebied bestaat uit een centrumgemeente en meerdere regiogemeenten.
De Wmo 2015 kent formeel gezien geen onderscheid tussen centrumgemeenten en regiogemeenten. Alle gemeenten zijn op grond van artikel 1.2.1 verantwoordelijk voor opvang en beschermd wonen. Artikel 2.6.1 verplicht colleges echter met elkaar samen te werken, indien dat voor een doeltreffende en doelmatige uitvoering van deze wet aangewezen is. Voor opvang en beschermd wonen is tussen Rijk en de VNG afgesproken dat voorlopig met centrumgemeenten zal worden gewerkt (dit is een voortzetting van de praktijk zoals die voor opvang al langer gangbaar was). De centrumgemeenten hebben hierbij een regierol en ontvangen ook financiële middelen van het Rijk.
In Amsterdam Zuidoost eo is behoefte aan 24-uurs opvang (units voor slapen/wonen met keukenblokje en eigen sanitair, kantoren, gemeenschappelijke ruimte. Voor diverse doelgroepen, o.a. dak- en thuisloze mensen, mensen met psychiatrische problematiek, verslaving, verstandelijke beperking, autisme) en winteropvang (gebruik door cliënten van 17:00 uur tot 09:00 uur. Overdag geen cliënten aanwezig. Van medio november tot medio april). Anders dan voorheen is het de wens van Amsterdam om deze functies permanent in plaats van tijdelijk te huisvesten. Amsterdam is als centrumgemeente verantwoordelijk voor de maatschappelijke opvangvoorzieningen en heeft voorgesteld om hiervoor locaties op te nemen in De Nieuwe Kern, maar hierover heeft nog geen afstemming plaats gevonden met de grondeigenaren.

Uitgangspunten maatschappelijke opvangvoorzieningen:

- Over 2 jaar zal een decentralisatie worden doorgevoerd en krijgen alle gemeentes zelf het geld en de verantwoordelijkheid om de maatschappelijke opvangvoorzieningen te regelen. In

principe zal Ouder-Amstel deze taken ook in die situatie blijven uitbesteden aan Amsterdam, inclusief de bijhorende gelden.

- Wanneer Amsterdam de wens heeft om 24-uurs opvang en winteropvang te realiseren binnen De Nieuwe kern zal hierover eerst overlegd moeten worden met de grondeigenaren, omdat hierover geen afspraken gemaakt zijn in de SOK.

4.5 Kunst en Cultuur

In de onderzoeken van Amsterdam zijn de benodigde voorzieningen op het gebied van kunst en cultuur (nog) niet meegenomen. Daarom kijken we hiervoor naar het huidige beleid van Ouder-Amstel.

4.5.1 Verordening percentageregeling kunst en cultuur 2010:

Om beeldende kunstopdrachten te stimuleren heeft het Rijk in het begin van de jaren vijftig percentageregelingen ingesteld voor de nieuwbouw van rijksgebouwen en onderwijsinstellingen. Deze regelingen hielden in dat een percentage van de geraamde bouwkosten werd gereserveerd voor opdrachten aan of aankopen van beeldend kunstenaars. Veel gemeenten hebben dat voorbeeld gevolgd maar beperkten zich veelal niet tot openbare gebouwen en scholen. De regelingen hadden ook betrekking op nieuwe woonwijken, openbaar groen, bruggen en andere infrastructurele werken. Tegen de achtergrond van het cultuurbeleid van de gemeente Ouder-Amstel en het actieprogramma Cultuurnota 2006-2008 is er in 2010 een nieuwe percentageregeling vastgesteld door de raad. De regeling is vereenvoudigd en geeft meer mogelijkheden om de beoogde doelen te bereiken. In de nieuwe verordening voor de percentageregeling is ook de onderwijshuisvesting – ook geldend voor brede scholen, multifunctionele centra etc – meegenomen. Een uitzondering wordt gemaakt voor de uitbreiding van scholen met groepsruimten en de renovatie van onderwijs-gebouwen: deze voorzieningen zijn buiten de percentageregeling gehouden, omdat dit in lijn is met de voormalige percentageregeling van het Rijk.
Verder is de nieuwe regeling ook van toepassing op de aanleg, heraanleg, renovatie van wegen, rioleringen etc. die vanuit de kapitaaldienst en de gewone dienst worden bekostigd. Gewoon onderhoud is van de toepassing uitgesloten.

Soort bouwwerk of gebouw	**percentage**
1. nieuwbouw gemeentelijk gebouw boven € 300.000	0,5%
2. verbouw gemeentelijk gebouw boven € 300.000	0,5%
3. nieuw- of verbouw niet gemeentelijk gebouw	0,5% van gemeentelijke bijdrage
4. onderwijshuisvesting	0,5% van gemeentelijke bijdrage
5. infrastructurele werken (wegen, rotondes, bruggen, tunnels etc)	0,5%
6. sloop en bouwrijpmaken gronden part. grondexploitatie	0,5%
7. groenprojecten	0,5%
8. gemeentelijke grondverkopen	€ 0,50 per m2

Uitgangspunten kunst

- Op basis van de uitgangspunten van de verordening is te verwachten dat er geld beschikbaar kan komen voor kunst en cultuur in de ontwikkellocatie, doordat de gemeente in ieder geval basisscholen zal moeten realiseren en hierop de percentageregeling van toepassing is. De gelden die hierdoor beschikbaar komen voor kunst en cultuur dienen wel in de directe nabijheid van de betreffende gemeentelijke bouwwerken ingezet worden. Dat zou in dit geval dus betekenen in de directe nabijheid van de te bouwen basisscholen.

4.5.2 Cultuur

Belangrijkste thema's van het huidige beleid op het gebied van kunst en cultuur in Ouder-Amstel zijn cultuureducatie, cultureel erfgoed, cultuur & toerisme en kunst- en kunstbeoefening.
Voor de komende jaren zijn de volgende beleidsprioriteiten benoemd:

- Cultuureducatie: kinderen in aanraking brengen met cultuur;
- Cultuur & Toerisme: benutten van cultuur voor promotionele en toeristisch recreatieve doeleinden;
- Kunst en kunstbeoefening: meer mogelijkheden benutten om het aanbod op het gebied van kunst en cultuur bekend te maken en te promoten.

Uitgangspunten cultuur

- In de realisatie van het beleid willen we als gemeente bovenal een stimulerende en faciliterende rol spelen, waarbij we onze rol als subsidiegever kritisch invullen.
- Op het gebied van cultuur is behoefte aan voorzieningen zoals een broedplaats voor (beginnende) kunstenaars, muziekschool en tentoonstellingsruimte.
- Het huidige beleid van Ouder-Amstel zet voor jongerenprogrammering in op slim combineren en (zoveel mogelijk) gebruik te maken van accommodaties van/bij scholen en sportvoorzieningen in de wijk. Als er buiten de bestaande kaders wordt gedacht kan een locatie zoals P60 in Amstelveen ook denkbaar zijn, mogelijk gecombineerd te programmeren voor jongeren en ouderen.
- Cultuur is breder dan de thema's die nu zijn opgenomen als basis van het beleid op het gebied van kunst en cultuur. Het is wenselijk om te onderzoeken (als onderdeel van de hier geschetste opgave) of er als gevolg van de bevolkingstoename ook andere voorzieningen op het gebied van kunst en cultuur wenselijk zijn.

4.6 Overige gemeentelijke voorzieningen

De toename van het aantal inwoners heeft niet alleen effect op de hiervoor benodigde maatschappelijke voorzieningen, maar ook op (vele) andere aspecten, zoals commerciële voorzieningen (winkels), werkgelegenheid, bereikbaarheid, et cetera. Deze punten worden door de gemeente en door marktpartijen meegenomen als onderdeel van de programma's voor de ontwikkellocaties en zijn daarom niet verder benoemd in dit plan van aanpak. Er zijn echter een paar aspecten waar de bevolkingstoename ook effect op heeft en die een ruimtevraag met zich meebrengen. Doordat dit voorzieningen zijn met een wijkoverstijgende functie, worden deze niet als vanzelfsprekend meegenomen in de programma's voor de nieuwe locaties. Daarom zijn deze voorzieningen onderstaand wel specifiek benoemd.

4.6.1 Gemeentehuis

Door de groei van het aantal inwoners zal ook de gemeentelijke organisatie (moeten) groeien. In 2030 zal de gemeentelijke organisatie daardoor ruim 1,5 keer groter zijn dan nu. In het huidige gemeentehuis in Ouderkerk aan de Amstel is echter niet voldoende ruimte om hieraan plaats te bieden. Bovendien wonen de meeste inwoners van Ouder-Amstel in 2030 in De Nieuwe Kern. Daarbij is het nog wel een vraag hoe een gemeentehuis er in 2030 uit zal zien. Door verdergaande automatisering is de kans groot dat baliefuncties zijn geminimaliseerd. Ook de manier van werken zal in 2030 anders zijn dan nu.

Uitgangspunten gemeentehuis

- We willen een goede en passende locatie voor de gemeentelijke organisatie, die niet beperkend is voor het functioneren of de samenwerking van de ambtenaren.
- Er komt een verkenning naar de toekomst van het gemeentehuis, gezien de uitbreiding van de gemeente, de digitalisering en de samenwerking met omringende gemeenten.

4.6.2 Gemeentewerf

De gemeentewerf is de uitvalsbasis voor de buitendienst-werknemers en de opslagplaats van het materieel. Het is handig wanneer de gemeentewerf op een redelijk centrale locatie gesitueerd is waarvandaan de werkplekken goed bereikbaar zijn. Dit kan betekenen dat het handiger is in iedere kern een eigen werf te hebben dan één grote werf. Wanneer wel gekozen wordt voor een gecombineerde locatie voor de kernen is een centrale ligging wel van belang. Ook is het denkbaar een locatie te delen met buurgemeenten.
In de huidige situatie is er een (kleine) gemeentewerf in Ouderkerk en een grote in Uithoorn. Naar verwachting zullen deze locaties niet voldoende capaciteit hebben om de groei als gevolg van de toename van het aantal inwoners op te kunnen vangen.

Uitgangspunten gemeentewerven

- Goede bereikbaarheid van de werkgebieden vanuit de werf is van belang.
- De bestaande werven kunnen de geprognotiseerde groei naar verwachting niet opvangen. Er kan gekozen worden voor een grote werf op een centrale locatie of voor een kleinere werf bij iedere kern.
- Er moet onderzocht worden waar behoefte aan is en waar dit het beste een plaats kan krijgen, zodat hier op tijd ruimte voor gereserveerd kan worden.

4.6.3 Afvaldepot

Op de afvaldepots kunnen inwoners van Ouder-Amstel grof huisvuil (o.a. huishoudelijke apparaten en meubilair) grof tuinafval, chemisch afval, puin- en bouwafval, maar ook kleding inleveren. Binnen de gemeente Ouder-Amstel zijn er momenteel twee milieudepots / afvalpunten. Eén in Ouderkerk en één in Duivendrecht. De toenemende vraag bij een (bijna) verdubbeling van het aantal inwoners kan naar verwachting niet opgevangen worden op de huidige locaties.
Daarnaast is de locatie in Ouderkerk verouderd, daarom wordt al onderzocht welke alternatieve opties er zijn. Echter, niet in alle opties wordt al rekening gehouden met de te verwachten bevolkingstoename. Er wordt wel gekeken naar mogelijkheden voor samenwerking met de omliggende gemeentes. Wanneer de huidige locaties samengevoegd worden op een nieuwe locatie, biedt de locatie in Duivendrecht mogelijkheden voor invulling met andere functies. Er zijn nog geen keuzes gemaakt.

Uitgangspunten afvaldepot(s)

- De toenemende vraag bij een (bijna) verdubbeling van het aantal inwoners kan naar verwachting niet opgevangen worden op de huidige locaties.
- De locatie in Ouderkerk is verouderd en moet (mogelijk op een andere locatie) vernieuwd worden.
- Bij de planvorming moet rekening gehouden worden met een groeiscenario, vanwege de verwachte groei van het aantal inwoners.
- De locatie(s) moet(en) goed bereikbaar zijn, maar hoeven niet in de directe nabijheid van de inwoners te liggen. Een grotere afstand dan in de huidige situatie is niet ondenkbaar. Daarom is het bij deze functie goed mogelijk om samen te werken met de buurgemeente(s).

3.6.4 Begraafplaats

De tendens is dat steeds meer mensen kiezen voor crematie boven begraven. De (beperkte) ruimte op de begraafplaats volstaat daarom voorlopig nog. Mogelijk ontstaat als gevolg van de bevolkingstoename wel een aanvullende ruimtevraag.

Uitgangspunten begraven en cremeren

- Nader onderzoek (waarvoor in deze notitie het proces is geschetst) zal uit moeten wijzen aan welke voorzieningen voor crematie en begraven behoefte is.

3.6.5 Ruimte voor religieuze organisaties

Met het groeien van de bevolking is ook de vraag naar kerkgebouwen / ruimte voor religieuze organisaties toeneemt en welke aandachtspunten hier met name voor van belang zijn.
In Amsterdam Zuidoost is, in het verlengde van de voorzieningenstudie, onderzoek gedaan naar het ruimtegebruik van religieuze organisaties. De meeste religieuze gemeenschappen in Zuidoost zijn intercultureel (opgericht en bezocht door mensen met verschillende etnische achtergronden). In Zuidoost gebruiken religieuze organisaties op diverse plekken ruimte. Zo zijn er kerken die een eigen gebouw hebben, kerken die onderhuren bij kerken met een eigen gebouw en kerkverzamelgebouwen waar meerdere kerken om de beurt gebruik kunnen maken van de ruimte. Daarnaast komen kerken samen in buurthuizen, leegstaande kantoorpanden, woonhuizen en af en toe schoolgebouwen. Veel kerken hechten niet zoveel waarde aan het soort gebouw waarin zij

samenkomen. Een belangrijke eis is vaak dat zij geen overlast veroorzaken. Het uiterlijk van de buitenkant van een gebouw maakt vaak niet uit. Vaak is het wel belangrijk dat de locatie goed bereikbaar is.

Voor een goede beschouwing van de opgave voor Ouder-Amstel is het allereerst belangrijk om vast te stellen wat gezien wordt als religieuze organisatie/activiteit. Religie kan op veel verschillende manieren vorm krijgen en organisaties en activiteiten zijn daardoor wisselend van aard. Dit is in de studie die in Amsterdam Zuidoost is uitgevoerd zeer duidelijk te zien door de diverse culturele achtergronden van de inwoners, maar ook voor Ouder-Amstel is het van belang om duidelijk te benoemen waar we het precies over hebben voordat bepaald kan worden wat de behoefte is.

Uitgangspunten Religieuze organisaties

- Nader onderzoek (waarvoor in deze notitie het proces is geschetst) zal uit moeten wijzen aan welke religieuze voorzieningen behoefte is en hoeveel ruimte hiervoor nodig is. De gemeente heeft hierbij in principe alleen de rol om hiervoor mogelijke locaties passend te bestemmen.

Bijlage: Vragen die tijdens het proces onder meer beantwoord zullen moeten worden.

Bij het uitwerken van de voorzieningenopgave zullen diverse vragen beantwoord moeten worden. Welke vragen relevant zijn zal uit de vervolgstudie(s) moeten blijken, maar ter indicatie zijn onderstaand per thema al verschillende vragen benoemd die naar verwachting aan de orde zullen (moeten) komen.

Sport

- Waar situeren we de grote ruimtevragers (zoals sportvelden)?
  In de ontwikkelgebieden (voordeel: nabijheid, nadeel: dure grond) of in het buitengebied (voordeel: meer ruimte beschikbaar, clustering mogelijk, gemeente heeft soms grond in eigendom, nadeel: minder goede bereikbaarheid) of door herstructureren / slimmer gebruik huidige locaties zoals het zwembad (voordeel: bereikbaarheid, efficiënt ruimtegebruik. nadeel: meer publieke weerstand?)
- Het is een gegeven dat we de sportvoorzieningen voor onze (nieuwe) bewoners zelf moeten financieren. Hoeveel aanvullende ruimte (velden) en voor welke sporten willen we realiseren voor onze inwoners? Hoe gaan we dit dan betalen? Of moeten we keuzes maken?
- Als we zelf een nieuwe sporthal willen realiseren voor de nieuwe bewoners, moeten we deze ook (kunnen) financieren. Of willen we samenwerken met andere partijen? Als we samenwerken met andere partijen, is de tariefstelling een belangrijk aandachtspunt, evenals de mogelijkheid om de sporthallen te benutten voor de gymlessen van basisscholen en evt middelbare scholen.
- Willen we in de ontwikkellocaties een norm voor sport in de openbare ruimte opnemen? En wat zijn hier dan de consequenties van (financieel, ruimtegebruik)?
- Hoeveel ruimte voor binnensport en buitensport is nodig en wat is het effect is voor de bestaande sportaccomodaties binnen en buiten de gemeentegrenzen.

Onderwijs

- Het combineren van basisschool en kinderopvang op één locatie, onder één leiding, met één pedagogisch beleid is uitgangspunt, maar de wijze van financiering van het kinderopvang gedeelte is politiek nog niet vastgesteld. Zien we de rol van de gemeente hiervoor als stimulerend of faciliterend?
- Als we een middelbare school willen realiseren, moeten we de aankoop van de hiervoor benodigde gronden ook financieren. Kunnen we dit en zijn we daartoe bereid? Of kunnen we samenwerken met andere partijen?

Medisch / gezondheid

- Is er behoefte aan een groter medisch cluster met een breder aanbod op een centrale locatie?
- Wat betekent bovenstaande keuze voor de bestaande locaties?
- Wat zijn de wensen van de bestaande aanbieders?
- Wat zou een goede locatie zijn voor een medische voorziening?

Welzijn

- Willen we voorzieningen zoals begeleid wonen voor jongen en time-out woningen als programma opnemen in de ontwikkelgebieden?
- Kunnen en willen we hiervoor samenwerken met andere partijen?
- Willen we 24-uurs opvang en winteropvang als programma opnemen in De Nieuwe Kern?

Kunst en cultuur

- Willen we een locatie maken voor jongeren- en ouderenprogrammering (bijvoorbeeld vergelijkbaar met P60 te Amstelveen)? Zo ja, waar zou deze moeten komen en hoe gaan we dit betalen?
- Willen we ruimte bieden aan voorzieningen zoals een broedplaats voor (beginnende) kunstenaars, muziekscholen en tentoonstellingsruimte? Zo ja, waar zou deze moeten komen en hoe gaan we dit betalen? Zijn er bestaande locaties die hiervoor geschikt (te maken) zijn?

Overige gemeentelijke voorzieningen

- Willen we een nieuw gemeentehuis bouwen op een centrale locatie? Of gaan we spreiden over verschillende locaties?
- Willen we een grote centrale gemeentewerf of een kleinere in iedere kern?
- Willen we samenwerken met (een van) onze buurgemeentes om een gezamenlijk afvaldepot te realiseren?

Bijlage: toelichting woningbouwopgave

Het toekomstige woningbouwprogramma en de bijbehorende doelgroepen zijn van invloed op het aantal, de soort en de locatiekeuze van de voorzieningen. Daarom is onderstaand een compacte samenvatting van het woningbouwprogramma van de verschillende ontwikkellocaties opgenomen.

De Nieuwe Kern

De Nieuwe Kern wordt een complete nieuwe woonwijk, die aantrekkelijk wordt voor uiteenlopende groepen bewoners. Een verscheidenheid aan woningen en collectieve woonvormen voldoen aan een steeds veranderende vraag. Het woningaanbod wordt niet louter geschikt voor enkele groepen bewoners die op dit moment de meeste moeite hebben om een passende woning te vinden. Ouder-Amstel volgt in DNK haar norm van 30% sociale huurwoningen en de overige 70% zijn woningen in de marktsector. Verder valt 30% van de eengezinswoningen onder de sociale huurgrens. Zowel ten oosten als ten westen van de Holterbergweg komt minimaal 33% van het totale aantal sociale woningen om menging mogelijk te maken. Van de woningen in het marktsegment wordt 20% gebouwd in het middensegment.
Het woningprogramma voldoet aan de navolgende tabel. De verdeling tussen vrije sector 70% en sociale huur 30% staat vast. De percentages van de onderverdeling zijn minimumeisen, waardoor de rest aan de vrije markt is:

Totaal ca 4500 woningen		**100 %**
Vrije sector		**70%**
waarvan middensegment koop	20 %	
waarvan middensegment huur	20 %	
waarvan nieuwe/collectieve woonvormen	5 %	
waarvan particulier opdrachtgeverschap	1 %	
waarvan collectief particulier opdrachtgeverschap	1 %	
waarvan vrij te verdelen	53 %	
woonbotenligplaatsen	20 plaatsen	
Sociale huur		**30%**
waarvan woningen met ten minste 5 kamers	20%	
waarvan woningen met 4 kamers	20%	
waarvan nieuwe/collectieve woonvormen	5%	
waarvan zorgwoningen met Pluspakket Woonkeur	1%	
waarvan vrij te verdelen	54 %	

Amstel Businesspark Zuid en Entrada

Het zoeken is naar een goede mix van programma dat zorgt voor een levendig werkgebied dat in staat is mee te veranderen met de behoeftes van de tijd.
Het toevoegen van wonen in de werkstad is geen doel op zich, maar helpt om de juiste condities te creëren die passen bij een levendige werkstad, zoals voorzieningen dat ook doen. Menging van wonen en werken zorgt voor activiteit op andere momenten van de dag en voor meer betrokkenheid bij de leefomgeving. Zo ontstaat het ecosysteem voor het nieuwe werken. Het gaat om specifieke doelgroepen die het rauwe randje van een werkgebied kunnen waarderen en zoeken naar een specifiek woonmilieu. Ten noorden van de A10, met name aan de Duivendrechtsevaart, zijn de condities voor stedelijk wonen te creëren. Het zoeken is naar specifieke woonconcepten die passen

in de werkstad: wonen en werken door en naast elkaar, ruimte voor lofts of bijzondere woonvormen. Ook zijn er mogelijkheden in meer tijdelijke vorm: studentenwoningen, short stay etc. Wonen blijft in omvang in balans met het werken.
Aan de oostkant van het spoor in het gebied Weespertrekvaart en Entrada is een substantiële omslag naar wonen voorstelbaar. In het Amsterdamse deel wordt al hard gewerkt aan woningbouw met de verkoop van de voormalige Penitentiaire Inrichting Amsterdam Over-Amstel (Bijlmerbajes) als belangrijk onderdeel. Hier zal het werken ondergeschikt zijn aan het wonen.

In de directe omgeving van de ontwikkelgebieden in Ouder-Amstel bevinden zich ook grote ontwikkellocaties die vallen binnen de gemeente Amsterdam:

Bijlmer (Amsterdam)
In de Bijlmer heeft ruim 70% van de huishoudens een laag inkomen, het hoogste van alle gebieden in Amsterdam. 68% van de woningvoorraad bestaat uit sociale huurwoningen.
In de Bijlmer ligt naast een herstructureringsopgave ook een verdichtingsopgave. Er kan er tot 2025 een aantal van 5.000 woningen gerealiseerd worden in de Bijlmer (excl. ArenaPoortgebied).
Om te voorzien in de woningvraag liggen er vooral kansen voor grotere koopwoningen voor mensen met een bovenmodaal inkomen, middeninkomens (koop en huur), kleinere sociale huurwoningen voor jongeren en studenten en sociale huurwoningen van redelijke omvang voor tweeverdieners, gezinnen en ouderen. De nieuwe woningen zijn deels voor de woningbehoefte uit de Bijlmer zelf, maar voor een groot deel ten behoeve van de stedelijke woningvraag.
De focus ligt op verbetering van de sociaal-economische positie van de buurten en haar bewoners. Een belangrijke maatregel hierbij is verbreding van het woningaanbod. De Amsterdamse doelstelling is daarom om een verdeling over de segmenten sociaal/midden/duur te hanteren van 20%/50%/30% op het niveau van de Bijlmer als geheel.

ArenAPoort (Amsterdam)
ArenAPoort is onderdeel van het gebied Bijlmer Centrum. Het betreft een evenementen- en uitgaansgebied, alsmede een winkelcentrum en intercity- en metroknooppunt. Er zijn enkele honderden corporatiewoningen in het gebied aanwezig. In de huidige situatie kent het gebied 77% mensen met een laag inkomen en 76% betaalbare huurwoningen, waarvan 64% van een woningcorporatie. Er zijn meer kleine woningen (< 40 m2 gbo) dan in de rest van Amsterdam, onder andere door de vestiging van tijdelijke studentenhuisvesting. Er wonen in het gebied minder alleenstaanden en meer gezinnen dan in de rest van de stad. Het aanbod in de middencategorie (40-70 m2 gbo) is klein.
In dit gebied zal het woningbouwprogramma door particuliere transformatie tot stand komen, aangezien de gemeente nauwelijks grondposities heeft.
De uitgangspunten voor de 6.000 woningen die te ontwikkelen zijn in ArenAPoort zijn:

- voor het gebied een gemiddelde woningomvang van 60 m2 gbo te hanteren, zodat er ook doelgroepen komen wonen die een duurzame relatie met het gebied aan gaan en delen van het gebied ook toegankelijk zijn voor gezinnen;
- voor de sociale huurwoningen die particulier ontwikkeld worden uit te gaan van een minimale uitpondtermijn van 25 jaar of exploitatie door een corporatie;
- onder de bovengenoemde voorwaarden een percentage van 30% in het sociale segment te hanteren.

Amstel III (Amsterdam)

Amstel III meet in totaal 250 hectare en bestaat uit een 'bedrijvenstrook' en een 'kantorenstrook'. De kantorenstrook bevindt zich tussen de Holterbergweg en het spoor en omvat twee gebieden nl. het gebied rond metrohalte Bullewijk en gebied rond station Holendrecht.

De kantorenstrook die op dit moment een eenzijdige werkfunctie kent wordt getransformeerd naar een gemengd woon-werkgebied. Op dit moment zijn er slechts 350 studentenwoningen in het gebied. De planvoorraad voor de komende vijf jaar bestaat uit ca. 5.000 woningen. Binnen de lopende afspraken voor de komende vijf jaar domineren kleinere wooneenheden. Om te komen tot een gemengd stedelijk woon-werkmilieu moeten de komende jaren in alle segmenten ook woningen met een grotere omvang worden gerealiseerd. Het gebied biedt ook kansen voor het middensegment koop dat in veel delen van Amsterdam moeilijker te realiseren is vanwege de marktdruk.

De uitgangspunten die benoemd zijn voor de woningbouw in Amstel III zijn:

- ook in te zetten op middensegment koop;
- woningcorporaties te verleiden in het gebied te investeren en woningen te realiseren;
- het gebied aantrekkelijk te maken voor gezinnen door te investeren in voorzieningen voor deze groepen en voldoende woningen (25%) in het programma op te nemen > 70 m2 gbo met minstens 3 kamers binnen de segmenten sociaal, middeldure huur en koop;
- het programma te ontwikkelen in een verhouding sociaal/midden/koop van 40/40/20 voor het gebied als geheel.